

Plan mot diskriminering och kränkande behandling inom de kommunala gymnasieskolorna

Dokumentnamn: Plan mot diskriminering och kränkande behandling inom de kommunala gymnasieskolorna.		
Dokumentansvarig: Rektor		Dokumentdatum: 2016-09-12
Godkänd av: Nicklas Wallmark	Version: 1.0	Reviderad:

Innehåll

Vision	2
Syfte och innehåll	2
Definition av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling Ur ”Arbete mot kränkande behandling” (Skolverkets Allmänna råd, Stockholm 2012)	2
Lagar	3
Så här arbetar vi när trakasserier och kränkningar elever emellan upptäckts	3
Så här arbetar vi när diskriminering och kränkningar mellan personal och elev upptäcks	4
Dokumentation	5
Ordlista	6

Vision

Elever som går på Umeås gymnasieskolor ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Vi vill ge eleverna en trivsamt skolmiljö där de känner sig trygga, blir positivt uppmärksammade och upptagna i den sociala gemenskapen. Nolltolerans ska råda mot all diskriminerande och kränkande behandling. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och människors olikheter.

Syfte och innehåll

Syftet med arbetet är att skydda eleverna mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta insatser och tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

Definition av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Ur "Arbete mot kränkande behandling" (Skolverkets Allmänna råd, Stockholm 2012)

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder (samt bristande tillgänglighet 2015-01-01), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevers värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt i verksamheten och även via exempelvis telefon och Internet. Trakasserier och kränkande behandling kan exempelvis uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en *upprepad negativ handling* när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Lagar

Skolans värdegrundsarbete stöds av flera lagar.

I Läroplanen för gymnasieskolan står det att

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (SKOLFS 2011:144)

I Skollagen slås det fast att

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder, funktionshinder

Handlingsplan

Så här arbetar vi när trakasserier och kränkningar elever emellan upptäckts

1. Elev som känner sig trakasserad eller kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad eller kränkt tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Personal som upptäcker/får kännedom om trakasserier/kränkningar meddelar rektor.
3. En utredning initieras skyndsamt av rektor.
4. Rektor bedömer vilka åtgärder som ska vidtas och vem som ska utföra det fortsatta arbetet.
5. Samtal sker med elever som är inblandade i händelsen. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp.
6. Vårdnadshavare till elever som är inblandade i händelsen informeras. Myndig elevs föräldrar informeras efter samtycke med elev.
7. Uppföljningssamtal sker med inblandade elever inom tre veckor. Enskilda samtal och/eller samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

8. Om händelsen är ett lagbrott görs en polisanmälan och en kopia på anmälan skickas till socialtjänsten. Rektor eller den som rektor delegerar till är ansvarig för att detta sker.
9. Ärendet rapporteras av rektor till skolhuvudmannen.
10. Vid oönskad händelse som kan leda till personskada ska detta registreras via Umeå Kommuns tillbudssystem "Lisa".

Rektor ansvarar för om avstängning av elev eller annan disciplinär åtgärd blir aktuell, enligt skollagen 2010:800 kap 5. Om diskriminering, trakasserier eller kränkningar förekommer hos externa aktörer, på exempelvis APL-platser – kontakta alltid rektor som beslutar om vidare åtgärder.

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig. Blanketten "Anmälan om kränkande behandling" finns tillgänglig i varje elevs Elevblomma och ska fyllas i vid varje fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det ska skapas en blankett för varje elev som är aktuell i ärendet. Det ska tydligt framgå vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning skett. Blanketten skapas direkt när ärendet initieras och fylls på löpande under ärendets gång. De samtal som hålls med elev/elever sammanfattas skriftligt i ett enskilt dokument som arkiveras hos rektor. Sekretessprövning görs vid eventuell förfrågan om utlämning av dokumentation.

Rektor fyller i VBS-blankett "Anmälan om diskriminering och kränkande behandling" och skickar till huvudmannen.

Så här arbetar vi när diskriminering och kränkningar mellan personal och elev upptäcks

1. Elev som känner sig diskriminerad eller kränkt av personal eller upplever att någon annan elev blir diskriminerad eller kränkt av personal tar kontakt med en vuxen på skolan som eleven känner förtroende för.
2. Eleven erbjuds stöd via elevhälsan.
3. Personal som fått kännedom om att en elev känner sig diskriminerad/kränkt av personal informerar rektor.
4. Närmaste chef till den personal uppgifterna gäller, utreder ärendet skyndsamt genom att i ett kontrollsamtal samla fakta om det inträffade. Dokumentation sker enligt riktlinjer för Umeå Kommun.
5. Närmaste chef till den personal ärendet gäller beskriver konkret vilket beteende eller situation kritiken/förseelsen handlar om samt när och var den inträffade. Den anställde bemöter kritiken och ger sin syn på saken. Den anställde har möjlighet att ta med sin fackliga representant och även Företagshälsan kan användas som resurs. Vid behov kontaktas personalfunktionen.

Generellt gäller att skolan är behjälplig när en elev önskar göra en anmälan till polis eller till Diskrimineringsombudsmannen i diskriminerings- eller trakasseriärenden.

Dokumentation

Rektor är ansvarig för att varje enskilt fall följs upp och dokumenteras men uppgiften kan delegeras. Dokumentation sker på blanketten "Anmälan om kränkande behandling", som finns i Elevblomman. Blanketten skapas direkt när ärendet initieras och fylls på löpande under ärendets gång. Rektor och representant från elevhälsan är ansvarig för handläggning, dokumentation och uppföljning gällande eleven.

Varje enskilt fall avslutas med en avstämning mellan rektor och elevhälsan samt att en uppföljning fylls i på blanketten. När fallet är avslutat ska blanketten ligga sparad i Elevblomman och det sker en återrapportering till huvudmannen. Sekretessprövning görs vid eventuell förfrågan om utlämning av dokumentation.

Uppföljning av diskriminering och kränkningar i skolan

Trenderna bland eventuella fall kan ligga till grund för framtida förebyggande åtgärder. I samband med utvärderingsdagar i slutet av läsåret beaktas resultaten av insatser under det gångna läsåret. Eventuella negativa mönster och problemområden kartläggs och förbättringar inför kommande läsår föreslås.

Främjande och förebyggande arbete

Främjande och förebyggande arbete utgår ifrån varje programs förutsättningar och kartlagda förbättringsområden. De insatser som varje program genomför kan ändras från år till år utifrån de resultat som årliga kartläggningar visar på. Information om varje programs främjande och förebyggande arbete finns att läsa på skolans hemsida under respektive program.

Ordlista

Vision:	Idealbild, framtidsbild
Nolltolerans:	Ingen som helst tillåten avvikelse
Missgynnas:	Behandlas orättvist
Kön:	Att vara man eller kvinna
Könsöverskridande identitet eller uttryck:	Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Begreppet omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.
Etnisk tillhörighet:	En individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande
Religion eller trosuppfattning:	Vad man har för tro
Funktionshinder:	Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en människas funktionsförmåga
Sexuell läggning:	Vilken sexuell läggning en person har, exempelvis heterosexuell, homosexuell, bisexuell
Juridisk bemärkelse:	Vad lagen säger
Subtil:	Knappt märkbar
Huvudman:	Ansvarig myndighet
Skolhuvudman:	Den som anordnar skolverksamhet, till exempel en kommun eller ett bolag eller en förening som driver en fristående skola
Elevblomman:	Skolans dokumenteringsverktyg där aktuella händelser och studiesituation dokumenteras enskilt för varje elev
Åtgärdsprogram:	Ett verktyg som ska stödja möjligheterna för eleven att nå sina mål
VBS-blankett:	Nätbaserad dokumentmall